

ಇತಿಹಾಸ ಕಲಿಸುವ ಪಾಠಗಳು

ಈ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದೆಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೊರೋನಾ ವೈರಸ್ ತೊಂದರೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಚಿಂತನ-ಮಂಥನ, ಜೀವನಕ್ರಮ ಆರಂಭ ವಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟು ಮಾನವ ಜೀವನವನ್ನು ಹೊಸ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟಿಂದದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನವನ ಜೀವನ ಹೇಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನ, ಯಾವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ, ನಾವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಅರಿತಿರಬೇಕಾದ ಇತಿಮಿತಿಗಳೇನು? ಮಾನವನ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಗಿರಬಹುದು — ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಕಾಡುತ್ತಿವೆ. ಹೊಸಬಗೆಯ ವಿಚಾರಧಾರೆ, ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಪಂಚದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದಾದ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಮಾನವನು ಅನುಭವಿಸಿದ, ಹಾಗೂ ಅನುಭವದಿಂದ ಕಲಿತ ಪಾಠಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಅವಲೋಕಿಸಬೇಕು; ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಜೀವನದ ಗೊತ್ತುಗುರಿಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಲಭ.

ಮಹಾಭಾರತ, ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳು

ಏನಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಘಟನೆಗಳ ಸರಮಾಲೆ, ಗಂಡಾಂತರ, ಹಿರಿಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಗದ್ದಲಗಳು ನಡೆದರೆ, 'ಭಾರೀ ಮಹಾ ಭಾರತವೇ ನಡೆದುಹೋಯಿತು' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇಡೀ ಜನ ಜೀವನವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಘಟನೆಗಳನ್ನು 'ಮಹಾಭಾರತ'ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೂ ಅದೊಂದು ಮಹಾಕಾವ್ಯ; ಪ್ರಪಂಚ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೇ ಅಸಾಧಾರಣವಾದ ಒಂದು ಕೃತಿ. ಆದರೆ ಅದರಷ್ಟು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸ ವನ್ನು ಎಳೆಎಳೆಯಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಮಾನವನ ದುರಂತ-ದುರಾಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ದುಷ್ಕೃತವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರದ ಮನಸ್ಸು ಗಳ ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಒಂದು ಕೃತಿ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ

ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಇರಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾವ್ಯವೆಂದು ಕರೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ಇದೊಂದು 'ಇತಿಹಾಸ'. ಇತಿಹಾಸವೆಂದರೆ ಅದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕೃತಿಯಲ್ಲ; ನಿಜವಾಗಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳು. ಕಾವ್ಯವಾದರೆ ಅದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ — ಕವಿಯ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ರಚನೆ.

'ಮಹಾಭಾರತ' ನಮಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡುವ ಪಾಠ ಒಂದೆರಡಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಒಟ್ಟು ಮಾನವ ಜೀವನದ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ಮನುಕುಲವೇ ದುರಂತದ ಘೋರ ವಿಪತ್ತನ್ನು ತಾನಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸಿದಂತಿದೆ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಯುದ್ಧದ ಭೀಕರ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕೌರವ, ಪಾಂಡವರು ಹಾಗೂ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದು ಮಹಾ ದುರ್ಘಟನೆಯ ಅಂಶಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಧರ್ಮ, ನೀತಿ, ಸತ್ಯ, ಕರುಣೆ-ಅನುಕಂಪಗಳೆಲ್ಲ ಬರಿಯ ವಿಡಂಬನೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಎಲ್ಲ ಕೋಲಾಹಲದ ನಡುವೆ, ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ರಥದ ಕುದುರೆಯ ಕಡಿವಾಣವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು, ತನ್ನ ಅಪೂರ್ವ ನಿಗ್ರಹದಿಂದ ಇಡೀ ವಿಧಿಯನ್ನೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಬ್ಬನೇ ಸಮಸ್ತ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಭರವಸೆಯಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾನೆ. ಯುದ್ಧವೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯಿತು, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಸಾವು, ನೋವು, ಗೋಳಾಟ; ಅಳಿದುಳಿದ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಸ್ಮಶಾನವೇ ತುಂಬಿದ ವಿಶಾಲ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳುವುದು ಎಂಥ ವ್ಯಂಗ್ಯ ! ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ನಿಸಬಹುದಾದ ವಿಚಿತ್ರ ಭಾವನೆಯಿದು: ಈ ಯುದ್ಧ ಬೇಕಿತ್ತೆ? ಸರ್ವನಾಶವನ್ನೇ ತಂದಿಡಬಲ್ಲ ದುರಾಸೆ, ಮಾನವನ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಎಂದು? ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿ, ಪ್ರೀತಿಗಳಿಂದ ಬದುಕುವ ದಾರಿ ಯಾವುದು? ವಿನಾಶ ಎಂಬುದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿಯೇ? ಕಳೆದುಹೋದ ಸಮೃದ್ಧ ಜೀವನವನ್ನೇ ನೆನೆದು

ಕೊರಗದೆ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿನ ಸ್ಮಶಾನ ರಾಶಿಯನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗುವುದು ಹೇಗೆ?

ಇದೇ ಬಗೆಯ ವಿಚಿತ್ರ ಭಾವನೆಗಳು ಎರಡನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಬಳಿಕ ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ — ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು. ಈ ಬಾರಿ ವಿವರಗಳು ಬೇರೆ. ಜನಾಂಗೀಯ ಭೇದ, ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಿಸುವ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆ, ಹಿಂಸೆ - ಕ್ರೌರ್ಯಗಳ ವಿರಾಟ್ ನರ್ತನ, ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಒಕ್ಕೂಟ, ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರ ಹತ್ಯೆ — ಹೀಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮಹಾಯುದ್ಧ ಅತಿಭೀಕರವೆನಿಸಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ದುರಂತದ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಹಬ್ಬಿದ ನಿರಾಸೆಯ ದುಗುಡದ ಛಾಯೆ ಮಾತ್ರ 'ಮಹಾಭಾರತ'ವು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಅಂತಿಮ ಭಾವನೆಯಂತೆಯೇ ಇದೆ; ಈ ಎರಡು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಈಗ ಪ್ರಪಂಚದೆಲ್ಲೆಡೆ ಅಘೋಷಿತ ಯುದ್ಧ ಸಾರಿರುವ 'ಕೊರೋನಾ' ಸಮಸ್ಯೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಿರಾಶಾಜನಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ತಂದಿಡುವಂತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಈ ಬಾರಿ ಮಾನವ ಹೇಗೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ನಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ: ಭ್ರಮೆಯ ಬದುಕು

ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಗರಕೇಂದ್ರಿತ ಬದುಕು ಹೊಸದಲ್ಲ. ಈಜಿಪ್ಟ್, ಬ್ಯಾಬಿಲೋನಿಯನ್, ಹರಪ್ಪ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಉಚ್ಛ್ರಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದವು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಈಗಿನ ನಗರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ನಗರಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲ ನಿಜ; ಆದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡ ಮಾನವ ಜನಜೀವನದ ಪ್ರಗತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅಂಥ ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಗರಿಕತೆಗಳೆಲ್ಲ ನಾಶ ವಾಗಿವೆ — ಇಂದು ಕೇವಲ ಅವಶೇಷಗಳಷ್ಟೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ದಟ್ಟಣೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿ-ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಡುವೆ ಕೊಡು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕಲೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ನೀತಿ-ನಿಯಮಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾಂತರ ವಾಗಿ ಜನರ ನಡುವಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಯುದ್ಧ, ಅನಾಚಾರಗಳೂ ಹೆಚ್ಚುವು. ಇದನ್ನು ಇತಿಹಾಸ ಕಂಡಿದೆ. ಈಜಿಪ್ಟ್ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೆಹೂದ್ಯರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ, ಮಾನವನು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ನಗರಗಳತ್ತ ಬಂದರೆ, ಈಚಿನ ಒಂದೆರಡು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಗತಿ ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾದುದು ಎನ್ನಬೇಕು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಮಾನವನನ್ನು ಶರವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳತ್ತ ಕರೆದೊಯ್ದವು. ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ವಾಹನಗಳ ಸಾಗಾಟ, ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಸುಖ-ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ವಿವಿಧ ಯಂತ್ರಗಳು (ಫ್ಯಾನ್, ರೆಫ್ರಿಜರೇಟರ್, ಎ.ಸಿ. ಇತ್ಯಾದಿ) ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ-ಪೋಷಾಕು-ಫ್ಯಾಷನ್ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳು — ಹೀಗೆ ನವನವೀನ ವಸ್ತುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಮಾನವನು ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಮರತೇಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ; ಅತ್ಯಂತ ಭರಭರಾಟೆಯ ನಗರಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲೇ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ; ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಬಟ್ಟೆಬರೆ ಇವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮೀಡಿಯಾ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಮೊಬೈಲ್ ಇವುಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಭ್ರಮಾತ್ಮಕ ಬದುಕೇ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಕುಟುಂಬ ಜೀವನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ-ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಚಿಂತನೆ, ಕಲೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಅಂದರೆ, ನಗರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉಂಟಾದ ಮಾರ್ಪಾಡು ಸಮರ್ಥನೀಯವೇ? ಹಿಂದೆ ಲಂಡನ್‌ನಂಥ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಶೋಷಣೆ, ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಾದ ಚಳುವಳಿ ಇಂದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿತೆ? ಮಾನವನು 'ನಾಗರಿಕ'ನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಹೇಗೆ? — ನಗರ ಜೀವನ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ್ದರಿಂದ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದರಿಂದ. ಈಗ ಅದೇ ನಾಗರಿಕ ಮಾನವ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮರೆತು, ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಅಹಂಕಾರಗಳಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ವಿಜ್ಞಾನ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಯಾವ ರೀತಿಯ 'ನಾಗರಿಕತೆ'? ಜೀವನದ ಮೂಲಭೂತ ಅಗತ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ವ್ಯಾಪಾರ-ವಹಿವಾಟುಗಳು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕುಸಿಯಲಾರವು, ನಿಜ. ಆದರೆ ಭ್ರಮಾತ್ಮಕ ಆಧುನಿಕತೆಯತ್ತ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು — ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಯುವಜನರು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುವಂತೆ ಪ್ರೇರಿಪಿಸುವ ಜಾಹಿರಾತು, ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನು ಮರೆಮಾಚುತ್ತವೆ; ಥಳುಕಿನ ಜೀವನವೇ ವಾಸ್ತವವೆಂಬಂತೆ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಟಿ.ವಿ., ಮೊಬೈಲ್‌ಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಜೀವನವೇ ನಿಜವಾದ ಜೀವನವೆಂಬಂತೆ ಭ್ರಮೆಗೆ ತಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಆಧುನಿಕ ಜೀವನವು ನಮ್ಮಿಂದ ಮರೆಮಾಚಿರುವ ಸತ್ಯಗಳು ಅನೇಕ. ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಯಂತ್ರಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ವಾಹನಗಳು, ನೂತನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಯಾರಾದ

ವಸ್ತುಗಳು ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ನಾವು ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ 'ವಿಜ್ಞಾನ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಏನದ್ದುತ!' ಎಂದು ಎದೆಯುಬ್ಬಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನವನ ಹಾಗೂ ಭೂಮಂಡಲದ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾದ ನೆಲ-ಜಲ-ವಾಯು ಮಾಲಿನ್ಯ, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಗೆ ಉಂಟಾದ ಹಾನಿ, ಜಗತ್ತಿನ ಉಷ್ಣತೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಆಗಬಹುದಾದ ಅನಾಹುತಗಳು, ಅಣುಬಾಂಬ್ ಹಾಗೂ ಅಣುಸ್ಥಾವರಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿನಾಶ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಂಥ ವಸ್ತುಗಳಿಂದಾಗುವ ಹಾನಿ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್-ಮೊಬೈಲ್‌ನಂಥ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಗೊಂದಲದ ಗೂಡಾಗಿರುವುದು — ಇವೇ ಮುಂತಾದ ನೂರಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮೌಲ್ಯಯುತ ಚಿಂತನೆ, ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭಾವನೆ, ಸೌಹಾರ್ದಯುತವಾದ ಬಾಂಧವ್ಯ-ಇವುಗಳೆಲ್ಲ 'ಆಧುನಿಕ' ಬದುಕಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನದ ಜೀವದ್ರವ್ಯಗಳಾದ ಅಂಥ ಗುಣಗಳೇ ಬತ್ತಿಹೋದ ಮಾನವನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರುವುದಾದರೂ ಏನು?

ನಿಜವಾದ ಮಾನವನಾರು?

ಪ್ರಪಂಚ ತನ್ನ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಇತಿಹಾಸದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ಮಹಾ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದೆ. ಭೀಕರ ಯುದ್ಧಗಳು, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗಗಳು, ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು, ರಾಜಕಾರಣ ಹಾಗೂ ಧರ್ಮಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇಡೀ ಮಾನವಕುಲವನ್ನು ಆವರಿಸುವ ಅಪನಂಬಿಕೆ — ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ಮನುಕುಲ ಅತ್ಯಂತ ದಾರುಣವಾದ ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ತಿಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಕಲಿತ ಪಾಠವಾದರೂ ಏನು? — ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹೊಸ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಪಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಹೇಗಾದರೂ ಈಗಿನ ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದು. ಶಾಶ್ವತವಾದ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕವಾದ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ ಪರಿಹಾರ ಅವನನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ? ಮಾನವನು ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿಗಳನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಅಂತರಂಗದ ಬದುಕನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಿ, ಸಾಮರಸ್ಯದ ಬದುಕನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ಭಾರತ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಕಂಡುಕೊಂಡಿತು. ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಧಾರ್ಮಿಕ-ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆದರ್ಶ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜನಜೀವನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಪ್ರಪಂಚದೆಲ್ಲೆಡೆ 'ಆಧುನಿಕ' ಜೀವನದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಬೀಸತೊಡಗಿದಾಗ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಆದರ್ಶಗಳು ತರಗಲೆಯಂತೆ ಹಾರಿಹೋಗಿಬಿಟ್ಟವು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇತರ ದೇಶಗಳ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಚಿಂತಕರಂತೆ ನಾವೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ : ನಿಜವಾದ ಜೀವನ

ವೆಂದರೆ ಯಾವ ಬಗೆಯದು? ಯಾವ ರೀತಿಯ ಜೀವನ ನಮ್ಮದಾಗಬೇಕು? ಎಂಥ ಜೀವನದಿಂದ ಮಾನವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶಾಂತಿ-ನೆಮ್ಮದಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ?

ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಆದರ್ಶ, ತತ್ತ್ವಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿದೆ. ಮೊದಲಿಗೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು: 'ನಿಜವಾದ ಮಾನವನು ಯಾರು?' ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ವೇದಾಂತ ತತ್ತ್ವ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದೆ. ಮಾನವ ಕೇವಲ ದೇಹವಲ್ಲ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿಗಳಲ್ಲ. ಅವನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಚೈತನ್ಯವು ಕೇವಲ 'ನಾನು, ನಾನು' ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಅಹಂಕಾರವಲ್ಲ. ಅದು ಅಖಂಡ ಚೈತನ್ಯವೊಂದರ ಪ್ರಕಟರೂಪ. ಅದನ್ನೇ ಆತ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮ, ದೇವರು, ಶಕ್ತಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಂತರಂಗದ ಸತ್ಯವಾದ ಆ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಮಾನವ ಜೀವನದ ನಿಜವಾದ ಗುರಿ. ಅದನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಾಗಲೇ ಮಾನವನಿಗೆ 'ನಿಜವಾದ ಮಾನವ'ನೆಂದರೆ ಯಾರು ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದು. ವಿನಾಶಕಾರವಾದ, ಸ್ಪರ್ಧಾಕೇಂದ್ರಿತವಾದ ಹಾಗೂ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜೀವನದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಲು ಇಂಥ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬೇಕು. ದುಃಖ, ಗೊಂದಲ, ಚಿಂತೆ, ಅಸಮಾಧಾನ, ಅತ್ಯಪ್ಪಿಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ, ಶಾಶ್ವತ ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿ, ತೃಪ್ತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಥ ಪ್ರಾಚೀನ ಆದರ್ಶವೇ ನಮಗೆ ದಾರಿದೀಪ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಉಂಟಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಬಹಳ ದೂರದ ಮಾತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಯಾವುದೇ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆದರ್ಶ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿತ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಸಾಕು, ಆ ಸಮಾಜ ಅವರಿಂದ ಅಪಾರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುವುದು, ಹಾಗೂ ಅದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು. ಅಂಥ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ವಿವೇಕ ಹಾಗೂ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಸಮಾಜವೊಂದರ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕು — ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುವುದು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರಾದ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿದು: ಇತಿಹಾಸ

ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

೧೧ ಶುಕ್ರವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ಅಭೇದಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೧೩ ಭಾನುವಾರ	ಏಕಾದಶಿ
೧೭ ಗುರುವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ಅಖಂಡಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೨೭ ಭಾನುವಾರ	ಏಕಾದಶಿ